

Rapport

gemeentelijke ombudsman Rotterdam

inzake de klacht van de heer en mevrouw D. te Rotterdam

over het dagelijks bestuur van de (voormalige) deelgemeente Hoogvliet

Dossiernummer: 2013.24

Datum: 22 januari 2015

Klachtomschrijving

De heer en mevrouw D. hebben last van riet in hun tuin. Dat riet is in hun tuin gekomen vanuit de singel die grenst aan hun tuin en door de gemeente aangelegd. De heer en mevrouw D. klagen erover dat de (voormalige) deelgemeente Hoogvliet niets doet aan overlast die zij ervaren van het riet.

De ombudsman onderscheidt 2 klachten:

1. De deelgemeente neemt de klacht van de heer en mevrouw D. niet serieus omdat de klachtafhandelingsbrief van de deelgemeente niet klopt:
 - a. Er is niemand van de deelgemeente langs geweest om de situatie te bekijken, zoals de deelgemeente beweert;
 - b. Het riet wordt niet periodiek gemaaid, zoals de deelgemeente beweert;
 - c. De deelgemeente beweert ten onrechte dat het riet niet meer op zal komen nu de heer en mevrouw D. hun tuin opgehoogd hebben.
2. De deelgemeente is, in tegenstelling tot wat zij beweert, wel verantwoordelijk voor het openbaar groen en doet ten onrechte niets aan de overlast die de heer en mevrouw D. ervaren.

Interne klachtbehandeling door de gemeente

1. Op 26 juli 2012 sturen de heer en mevrouw D. een brief aan de deelgemeente dat zij al een paar keer hebben geklaagd, maar dat er niks aan het riet is gedaan.
2. Op 27 juli 2012 reageert de deelgemeente op de brief van 26 juli 2012 dat de klacht doorgestuurd is naar de afdeling Werf van de deelgemeente.
3. De heer en mevrouw D. horen niets meer en daarom sturen zij de deelgemeente op 27 september 2012 een e-mail waarin zij vragen wat de stand van zaken is. De deelgemeente laat dezelfde dag weten bij welke ambtenaar de klacht in behandeling is.
4. Omdat de heer en mevrouw D. weer niets horen sturen zij de ombudsman op 4 november 2012 een brief en vragen zij de ombudsman om hun klacht in behandeling te nemen.
5. De ombudsman vindt dat de heer en mevrouw D. voldoende moeite hebben gedaan om hun klachten aan de gemeente voor te leggen, maar hij ziet graag dat de deelgemeente eerst een inhoudelijk standpunt formuleert. Daarom stuurt hij de klacht op 7 november 2012 door aan de deelgemeente, met het verzoek de klacht af te handelen en alsnog een inhoudelijk standpunt in te nemen.

6. Op 11 december 2012 reageert de deelgemeente. De deelgemeente biedt tevens haar verontschuldiging aan voor de communicatie en het uitblijven van een eerdere reactie.
7. De heer en mevrouw D. zijn het niet eens met de reactie van de deelgemeente en sturen de ombudsman op 7 april 2013 een brief.

Klachtbehandeling door de ombudsman

8. Op 12 april 2013 ontvangt de ombudsman de klachtbrief van de heer en mevrouw D. van 7 april 2013. De ombudsman besluit een onderzoek naar de klachten in te stellen.
9. Op 10 juli 2013 verzoekt de ombudsman de voorzitter van het Dagelijks Bestuur van de deelgemeente Hoogvliet een reactie op de klachten te geven en relevante stukken toe te sturen. Daarnaast stelt de ombudsman een aantal vragen. Bij zijn brief stuurt de ombudsman vier foto's mee die hij van de heer en mevrouw D. heeft ontvangen en die een duidelijk beeld van de situatie geven.
10. In een brief van 17 september 2013 van de secretaris van de deelgemeente ontvangt de ombudsman een reactie op de klachten.
11. Per brief van 24 september 2013 stelt de ombudsman de heer en mevrouw D. in de gelegenheid daarop te reageren (hoor- en wederhoor).
12. In een e-mail van 26 september 2013 reageren de heer en mevrouw D. hierop.
13. Op 19 maart 2014 wordt de deelgemeente Hoogvliet opgeheven en houdt op te bestaan. De ombudsman vraagt de gemeente wie de klacht van de heer en mevrouw D. verder zal afhandelen.
14. Op 26 maart 2014 stuurt de ombudsman de uitkomsten van zijn onderzoek en het voorlopig oordeel als conceptbevindingen en voorlopig oordeel met voorlopige aanbeveling aan de heer en mevrouw D. en biedt ze de gelegenheid daarop te reageren.
15. In een e-mail van 6 april 2014 reageren de heer en mevrouw Hoekstra hierop.
16. De gemeente laat de ombudsman op 18 juni 2014 weten dat de klacht van de heer en mevrouw D. verder zal worden afgehandeld door het cluster Stadsbeheer van de gemeente.
17. De ombudsman stuurt op 2 juli 2014 de uitkomsten van zijn onderzoek en het voorlopig oordeel als conceptbevindingen en voorlopig oordeel met voorlopige aanbeveling aan de directeur van het cluster Stadsbeheer en aan de wethouder Veiligheid, Handhaving en Buitenruimte. Hij geeft hen de gelegenheid hierop te reageren.
18. Omdat de gemeente niet binnen de gestelde 4 weken reageert, stuurt de ombudsman op 22 augustus 2014 een rappelbrief aan de directeur van Stadsbeheer en aan de wethouder.

19. In een brief van 22 oktober 2014 geeft de directeur Stadsbeheer, afdeling Openbare Werken zijn reactie.
20. In een brief van 17 november 2014 geeft de wethouder zijn reactie: hij zal de voorlopige aanbeveling van ombudsman niet opvolgen. Hij doet de heer en mevrouw D. een voorstel voor een mogelijk andere oplossing van het probleem.
21. De ombudsman stuurt de heer en mevrouw D. op 20 november 2014 een brief met de vraag of zij het voorstel van de wethouder aannemen.
22. De heer en mevrouw D. laten de ombudsman in een brief van 7 december 2014 weten dat zij het voorstel van de wethouder, onder protest, aannemen.

Bevindingen

De ombudsman gaat uit van de volgende feiten en omstandigheden:

23. De deelgemeente heeft de brief van 26 juli 2012 van de heer en mevrouw D. in eerste instantie als melding openbaar groen is opgepakt en niet als klacht in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Daarom zijn de heer en mevrouw D. niet gehoord. De gemeente heeft hiervoor haar excuses aangeboden.
24. In het voorjaar van 2013 heeft de gemeente renovatiewerkzaamheden verricht naast het perceel van de heer en mevrouw D. Deze werkzaamheden bestonden uit het verwijderen van bestaande beplanting (heesters en riet), oude grond eruit halen, nieuwe grond erin storten en het aanplanten nieuwe heester. Deze renovatie heeft naar aanleiding van de klacht van de heer en mevrouw D. plaatsgevonden.
25. Op 23 juli 2013 heeft de (toenmalige) portefeuillehouder van de deelgemeente een bezoek gebracht aan de heer en mevrouw D.

De standpunten

26. Het standpunt van de heer en mevrouw D.:

- De gemeente neemt hun klachten en overlast niet serieus.
- De gemeente beweert ten onrechte dat een medewerker een bezoek heeft gebracht aan de locatie op 14 november 2012.
- Er is de afgelopen 25 jaar maar 1 keer gemaaid is. De gemeente pleegt geen periodiek onderhoud.
- De gemeente beweert ten onrechte dat het riet niet meer opkomt na het ophogen van de tuin. Dit is namelijk wel gebeurd.
- De heer en mevrouw D. vinden de houding van de gemeente teleurstellend. De heer en mevrouw D. hebben bij een hoveniersbedrijf geïnformeerd over maatregelen tegen het riet die hen heeft laten weten dat aan eventuele maatregelen hoge kosten zijn verbonden. Door de houding van de gemeente

draaien de heer en mevrouw D. ten onrechte voor deze kosten op. Zij staan met hun rug tegen de muur.

27. Het standpunt van de gemeente:

- De gemeente neemt de klacht van de heer en mevrouw D. wel serieus.
- Een medewerker van de gemeente heeft op 14 november 2012 een bezoek gebracht aan de locatie, maar er is tijdens dat bezoek geen contact gelegd met de heer en mevrouw D. Naar aanleiding van dit bezoek heeft de gemeente renovatiewerkzaamheden in het voorjaar van 2013 uit te voeren.
- Het riet wordt jaarlijks 2 x gemaaid en er wordt jaarlijks overontwikkeling van begroeiing verwijderd. Om de 6 jaar wordt er gebaggerd. Dit onderhoud heeft daadwerkelijk plaatsgevonden. Het Waterschap Hollandse Delta, controleert jaarlijks het onderhoud, ook van de watergang achter de straat van de heer en mevrouw D. Volgens het Waterschap is er geen achterstallig onderhoud.
- De gemeente heeft niet beweerd dat het riet niet meer opkomt na het ophogen van de tuin. Deskundigen hebben aangegeven dat het riet niet meer vanaf de waterkant de tuin in zal groeien, omdat de heer en mevrouw D. een houten beschoeiing hebben aangebracht. De gemeente heeft willen aangeven dat het riet dat in de tuin aanwezig is, zal blijven opkomen, totdat de wortels van het riet op de nodige diepte worden verwijderd.
- Ten aanzien van de door de ombudsman genoemde wetgeving en jurisprudentie merkt de gemeente op dat zij voldoende maatregelen heeft genomen om de uitloop van het riet tegen te gaan en dat de genoemde jurisprudentie daarom niet van toepassing is.
- De gemeente is met het plegen van onderhoud en de maatregelen aan het groenvak, voldoende zorgvuldig geweest, maar is niet verantwoordelijk voor alle ongewenste begroeiing op niet-openbaar gebied. Met het plegen van het periodiek onderhoud heeft de gemeente op die manier voldaan aan de zorgvuldigheid die zij in het maatschappelijk verkeer dient te betrachten.
- Het hebben van riet in een tuin is inherent aan het wonen aan het water. Het is normaal dat je als bewoner tijd en geld kwijt bent aan een tuin. Als bewoners een woning kopen met een tuin, dan moeten zij erop voorbereid zijn dat dit geld en onderhoud met zich meebrengt.
- Riet is niet tegen te gaan: riet is erg hardnekkig en er bestaan geen bestrijdingsmiddelen om riet tegen te gaan. Zelfs wanneer alle rietstengels uit de grond worden verwijderd, is de kans groot dat het riet in het volgende groeiseizoen weer terug komt. Definitieve verwijdering van riet in een waterrijke omgeving is niet realistisch. De enige methode om het riet te kunnen verminderen is het meerdere malen maaien in het groeiseizoen, zo raakt het na een aantal jaren uitgeput.

Wet- en regelgeving

28. Bij de beoordeling van de klacht heeft de ombudsman artikel 5:44 lid 2 BW betrokken. Daarin staat kort samengevat dat degene op wiens erf wortels van een ander erf doorschieten, deze mag verwijderen.

29. Daarnaast heeft de ombudsman jurisprudentie bestudeerd:

LJN: BB2847, Rechtbank Middelburg, 55027, 01-08-2007.

Hierin staat, voor zover relevant voor het onderzoek van de ombudsman:

“...De beoordeling

De vraag is of die overlast van dien aard is dat gesproken kan worden van schade en/of hinder en dat de gemeente in strijd handelt met de zorgvuldigheid die zij in het maatschappelijk verkeer in acht dient te nemen door daar geen maatregelen tegen te nemen.

4.2. Bij beantwoording van deze vraag is enerzijds van belang dat de gerooide abelen al geruime tijd ter plaatse stonden voordat [eisers] aan de [adres] kwam wonen en dat deze bomen in de omgeving veel voorkomen. Een zeker mate van (aan deze bomen inherente) wortelopslag dient hij in deze landelijke en bosrijke omgeving dan ook te tolereren. In dit geval is echter sprake van een toename van de reeds bestaande overlast door wortelopslag tengevolge van het rooien. Ter comparitie heeft [eisers] verklaard dat het gaat om vele honderden scheutjes die in zijn tuin opkomen. Uit de foto's die [eisers] als productie 4 en 5 heeft overgelegd kan worden afgeleid dat het inderdaad om aanzienlijke aantallen gaat..... Er is duidelijk sprake van een meer dan gebruikelijke hoeveelheid opslag. In een siertuin met gazon en borders brengt het verwijderen van de vele scheuten veel werk mee. Er kan naar het oordeel van de rechtbank daarom van hinder worden gesproken.....”

30. Rapport van de gemeentelijke ombudsman Almere: Boomwortels in de weg (nummer RA 111710), 20-12-2012.

Hierin staat, voor zover relevant voor het onderzoek van de ombudsman:

“...Overwegingen:

.....De gemeente is als eigenaar van de bomen primair verantwoordelijk voor het onderhoud van de bomen. De eigenaar dient tevens, voor zover mogelijk, te voorkomen dat (de wortels van) de bomen schade aan andermans perceel aanrichten. Dit geldt in het bijzonder als de bomen op een te korte afstand tot de erfgrans staan. Als de bomen toch overhoopt schade veroorzaken, dient de eigenaar deze te herstellen....”.

Toetsing aan de behoorlijkheidsvereisten

31. De ombudsman toetst het optreden van het (voormalig) dagelijks bestuur van de deelgemeente Hoogvliet aan de behoorlijkheidsvereisten:

Luisteren naar de burger

De overheid luistert actief naar de burger, zodat deze zich gehoord en gezien voelt.

De overheid heeft een open oor voor de burger. De overheid hoort wat de burger zegt, en ook wat hij niet zegt. Dit betekent dat de overheid de burger serieus neemt en daadwerkelijk geïnteresseerd is in wat hij belangrijk vindt

Goede motivering

De overheid legt haar handelen en haar besluiten duidelijk aan de burger uit. Daarbij geeft zij aan op welke wettelijke bepalingen de handeling of het besluit is gebaseerd, van welke feiten zij is uitgegaan en hoe zij rekening heeft gehouden met de belangen van de burgers. Deze motivering moet voor de burger begrijpelijk zijn.

De overheid motiveert haar besluiten en handelingen steeds goed. Zij handelt niet alleen naar wat haar goed uitkomt of op basis van willekeur. Drie bouwstenen zijn voor een goede motivering van belang: de wettelijke voorschriften, de feiten en belangen en een heldere redenering. De motivering is gericht op het concrete individuele geval en is begrijpelijk voor de ontvanger.

Redelijkheid

De overheid weegt de verschillende belangen tegen elkaar af voordat zij een beslissing neemt. De uitkomst hiervan mag niet onredelijk zijn.

De overheid verzamelt bij haar handelen de relevante feiten en kijkt naar alle omstandigheden. De verzamelde gegevens worden betrokken bij de belangen die op een zorgvuldige wijze tegen elkaar worden afgewogen.

Overwegingen

Klacht 1. De deelgemeente neemt de klacht van de heer en mevrouw D. niet serieus omdat de klachtafhandelingsbrief van de deelgemeente niet klopt.

32. De ombudsman zal de gedragingen
- 1) het niet behandelen van de brief van 26 juli 2012 als klacht en
 - 2) het niet horen van de heer en mevrouw D. beoordelen.
- Daarnaast zal de ombudsman zich uitspreken of de reactie van de deelgemeente op basis van de juiste feiten en omstandigheden tot stand is gekomen.
33. De ombudsman is van mening dat de deelgemeente zich op enig moment had moeten realiseren dat de heer en mevrouw D. wel degelijk een klacht indienden en dat er geen sprake meer was van een melding. Vanaf april 2012 deden de heer en mevrouw D. meldingen via de website van de gemeente, maar met hun brief van 26 juli 2012 dienden zij een klacht in. De deelgemeente heeft deze brief ten onrechte niet als klacht in de zin van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht herkend.
34. De ombudsman heeft niet op alle punten de beweringen van de deelgemeente gecontroleerd. Zo heeft de ombudsman geen logboek of ander bewijs opgevraagd van het periodieke onderhoud van de watergang. Hetgeen de gemeente daarover stelt is echter niet onaannemelijk omdat het de ombudsman bekend is dat het Waterschap inderdaad controleert op onderhoud van de watergangen en bij geconstateerde gebreken, de onderhoudsplichtige (dat was destijds de deelgemeente Hoogvliet) aanschrijft. Dit is een standaardwerkwijze van het Waterschap. Dat wil niet zeggen dat alle onderhoud zo is geweest als de heer en mevrouw D. zouden willen.
35. De ombudsman stelt vast dat het mogelijk is dat een medewerker van de gemeente op 14 november 2012 een bezoek bracht om de situatie te bekijken, terwijl de heer en mevrouw D. daar niet van op de hoogte waren omdat hen dat niet was aangekondigd. Dat betekent niet dat er helemaal geen bezoek heeft plaatsgevonden.
36. De ombudsman ziet de correspondentie over het wel of niet doorgroeien van het riet als een misverstand. De heer en mevrouw D. stellen dat de gemeente beweert dat door de actie van de gemeente het riet nu niet meer in hun tuin zal groeien. De deelgemeente geeft aan dat dit niet bedoeld is. De deelgemeente bedoelde aan te geven dat het riet niet meer vanuit de watergang in de tuin zal groeien omdat er houten beschoeiing is aangelegd.

37. Hoewel de gemeente onvoldoende adequaat gereageerd heeft op de klachtbrief van 26 juli 2012 vindt de ombudsman dat de deelgemeente over het geheel voldoende serieus gereageerd heeft op de klachten van de heer en mevrouw D. De brieven van de deelgemeente zijn voldoende gemotiveerd en in de discussie over de verschillende beweringen van de deelgemeente is eerder sprake van misverstanden dan feitelijke onjuistheden.
38. De klacht dat de deelgemeente Hoogvliet de heer en mevrouw D. onvoldoende serieus heeft genomen is ongegrond.

Klacht 2. De deelgemeente is, in tegenstelling tot wat zij beweert, wel verantwoordelijk voor het openbaar groen en doet ten onrechte niets aan de overlast die de heer en mevrouw D. ervaren.

39. De ombudsman heeft zich bij de beoordeling van deze klacht afgevraagd of er sprake is van onevenredige hinder.
40. Bij de beantwoording van die vraag heeft de ombudsman vier foto's betrokken die de heer en mevrouw D. aan de ombudsman hebben gestuurd en de situatie op de kaart bekeken. Van belang voor de ombudsman is dat de tuin van de heer en mevrouw D. op een hoek ligt en grenst aan het vak waar het riet in stond.
41. Op de foto's is goed te zien dat het riet meer dan manshoog groeit en zeer veel uitlopers heeft. Dit riet, dat staat zonder meer vast, is niet door de heer en mevrouw D. geplant. Het gaat om uitlopers uit een groenvak van de gemeente. De oorzaak is weliswaar weggehaald, maar de heer en mevrouw D. ondervinden dagelijks de gevolgen daarvan.
42. Gelet op de hoeveelheid en de hoogte van de uitlopers en het feit dat de heer en mevrouw D. al allerlei pogingen hebben gedaan en kosten hebben gemaakt om het riet uit hun tuin te krijgen, vindt de ombudsman dat de deelgemeente wel verantwoordelijk was voor de overlast als gevolg van het uitlopen van het riet in de tuin van de heer en mevrouw D. Bij het planten van het riet had de deelgemeente immers ook maatregelen kunnen treffen om te voorkomen dat het riet uit zou lopen naar de tuin van de heer en mevrouw D., die op een hoek gelegen is. De gemeente kan redelijkerwijs niet van de heer en mevrouw D. verwachten dat zij opdraaien voor de onevenredige kosten die het met zich meebrengt om dit op te lossen als vaststaat dat de oorzaak bij de deelgemeente ligt.
43. Omdat de deelgemeente, ten tijde van het instellen van onderzoek door de ombudsman, zelf aangaf dat het riet zal stoppen met groeien als de wortels op de nodige diepte worden verwijderd en de grond wordt ververst had de ombudsman aanvankelijk een voorlopige (individuele) aanbeveling aan zijn voorlopig oordeel verbonden: De ombudsman geeft het dagelijks bestuur van de deelgemeente Hoogvliet in overweging maatregelen te (doen) treffen om het riet in de tuin van de heer en mevrouw D. te verwijderen en de groei ervan

definitief te stoppen door de wortels op de nodige diepte te verwijderen en de grond te verversen.

44. In zijn reactie laat de wethouder weten dat hij de aanbeveling niet overneemt. Hij geeft hiervoor vier argumenten:
1. De gemeente heeft voldoende gedaan om de overlast zoveel mogelijk te beperken;
 2. De aanbeveling van de ombudsman zal niet leiden tot het beoogde doel: het definitief stoppen van de groei van het riet. Het riet zal het volgende groeiseizoen weer terugkomen;
 3. De gemeente moet hierdoor onevenredige hoge kosten maken;
 4. Er bestaat een groot risico dat door het uitgraven van de grond de houten beschoeiing door de druk van het water inzakt.
45. De gemeente wil de heer en mevrouw D. tegemoetkomen en doet hen het voorstel om een scherm met anti-worteldoek te laten plaatsen in de openbare grond ter hoogte van de schutting. Met deze methode wordt hopelijk voorkomen dat de wortels van het riet via het openbare groenvak in de tuin van de heer en mevrouw D. komen.
46. De heer en mevrouw D. hebben de ombudsman laten weten dat zij dit voorstel, onder protest, aannemen. De ombudsman begrijpt dat de heer en mevrouw D. liever hadden gezien dat het probleem met zekerheid definitief zou worden opgelost. Dit blijkt helaas niet mogelijk. De ombudsman acht het voorstel van de gemeente, als mogelijke oplossing, redelijk.
47. De ombudsman zal daarom zijn onderzoek naar de klacht te beëindigen zonder daar een oordeel aan te verbinden, omdat hij vindt dat de gemeente met het voorstel voldoende aan de grieven van de heer en mevrouw D. tegemoet is gekomen.¹

Oordeel van de ombudsman

Klacht 1

De klacht is ongegrond. De onderzochte gedraging van de (voormalige) deelgemeente Hoogvliet is behoorlijk.

¹ Artikel 9:23 sub 1: De ombudsman is niet verplicht een onderzoek in te stellen of voort te zetten indien na tussenkomst van de ombudsman naar diens oordeel alsnog naar behoren aan de grieven van de verzoeker tegemoet is gekomen.

Beslissing van de ombudsman

Klacht 2

De ombudsman heeft zijn onderzoek naar de onderzochte gedraging van de (voormalige) deelgemeente Hoogvliet beëindigd omdat de gemeente na zijn tussenkomst naar behoren tegemoet is gekomen aan de grieven van de heer en mevrouw D.